

Seyahat acenteleri yeniden yapılandırılmalıdır

Turizm sektörünün en önemli unsurlarından biri olduğu kuşku götürmeyen seyahat acenteciliği, yıllardan beri aynı ortam ve koşullarda, değişim rüzgarlarından etkilenmeden yürütülmekte; etkinliğini ve güncelliğini yitirmiş yasaların yönetiminde gözlenmektedir.

Yeniden yapılandırılmaları artık bir zorunluluk noktasına gelen seyahat acenteciliği çalışmaları sektörün hızlı ve çağdaş gelişme boyutuna ayak uydurmak zorundadır.

Günümüz ortamında 50 milyonluk giriş ödentisi dışında ağır koşullarla ciddi sorumlulukların göze çarpmadığı noktada seyahat acentesi kurmanın pek zor olmadığı söylenebilir. Nitekim bu çerçevede 1988 yılında 805 olan seyahat acentesi sayısı, 1992 yılında 1400 rakamına ulaşmıştır. Sektörün büyümesi noktasında seyahat acentesi sayısının çoğalması aslında doğal karşılanması gereken bir yaklaşımdır. Ancak bilgi birikimi, deneyim, sermaye ve kültür bileşenlerinden yoksun bir yapı ile seyahat acentesi açılması yaklaşımı da doğru olmasa gerektir. Turizmin bir hizmet sektörü olduğu unutulmamalıdır.

Seyahat acentelerinin çağa yetişemeyen bir yasa ile yönetildiği noktada, yasadışı çalışmaların yoğunluk kazanması da ayrı bir sorundur. Denilebilir ki ya 50 milyonluk ödentisi sonucunda bir masa iki sandalye ile seyahat acenteciliği yapılmakta, yahut da 50 milyon yatırmaya gereksinim duyulmadan deniz kıyısında bir şemsiye ve tabelayla yetinilmektedir.

Bu tür çalışma içinde olanların birincisi görünüşte yasal boyuttadır, ancak haksız rekabet yaparak, fiyatları kırarak kaçak eleman çalıştırarak, hep "minder dışında güreşmeye" özen göstermektedir. İkinci grup için ise mevcut koşullar içinde önlem alınmanın olanağı oldukça zor. Eğer 3005 sayılı yasa uygulanacaksa bu işyerinin kapatılması demektir ki, zaten işyeri seyyar bir konumda olduğu için kapatılacak bir şey yoktur. 1618 sayılı yasa ise oldukça ağır bir para cezası(!) ile (5.000 liradan 10.000 liraya kadar) soruna "mizahi" açıdan yaklaşmaktadır.

Görülen tabloda seyahat acenteciliği faaliyeti yeterince denetlenmemekte ve açılışına belirgin bazı ölçekler getirildiği için de kimi düzeysizliklerin önüne geçilmemektedir.

Bu durumda yapılacak ilk iş seyahat acentesi açma konusuna bazı ölçekler getirme olmalıdır. Öbür türlü salt yatırılacak toplu ödentinin arttırılması tek başına yeterli olamamaktadır. Seyahat acentesi açabilmenin başka koşulları da olmalıdır. Bunun için özel bir eğitimin gerekliliği akla gelen ilk koşullardan biridir. Turizmle ilgili dört yıllık yüksek okulların bazılarında henüz ihtisaslaşma yoluna gidilmediği gözlenmektedir. Bu tür yaklaşım içine girilirse seyahat acenteciliği, mesleki bilgiler yanı sıra coğrafya-psikoloji-genel kültür örneği katkı derslerle düzeyli bir eğitim süzgecinden geçirilen bir meslek olarak benimsenip, kazanılabilir. Bu tür bir eğitimin içeriği kongre-spor-sağlık-av-üçüncü yaş v.b. ilgi alanlarını da kendi iç bünyesinde ayırıp ele alınmalıdır. Seyahat acenteciliği bu tür bir dört yıllık eğitimin sonunda elde edilecek belge sahiplerinin kurup işletebilecekleri kuruluşlar olarak yansımalıdır. Mesleği düzeyli olarak yapılmasının temel koşullarından biri bu olmalıdır.

Bu tür çalışma ortam ve koşulları sergileyen seyahat acentelerinin yasadışı konumda olan taklitleri hem göze çarpamaz, hem de başarılı olamazlar.

Günümüzde yasa içinde olanlarla yasa dışındakileri ayıran çizginin - çalışma ortam ve koşulları açısından - belirli/belirsiz oluşu sorunun yaygınlaşmasına neden olabilmektedir.

Seyahat acenteciliği turizm sektöründeki üçlü entegre yapının lokomotifleri sayılır. Bu yüzden hizmet açısından sergileyecekleri başarı ülkenin parasız tanıtımına anlamına gelir. Bu kadar büyük önlemlerin unutulmadan, belirgin bir çizgide ışıktır bir yapıya kavuşturulmaları ciddi bir sorun niteliğinde algılanmalıdır.